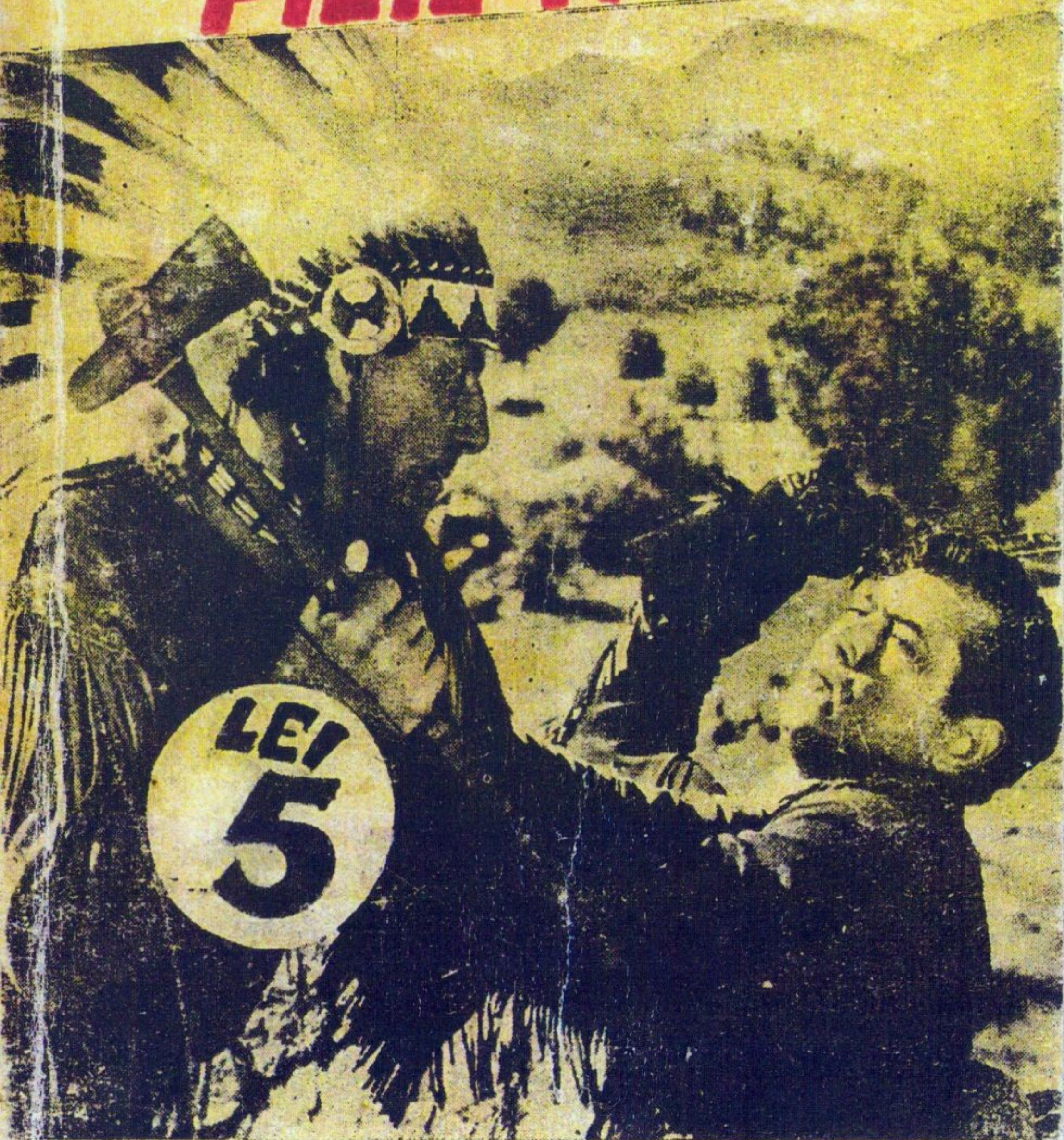
RĂSCOALA PIEILOR ROȘII

Mare roman de aventuri pentru tineret

GUSTAVE AIMARD

RĂSCOALA PIEILOR ROŞII

Nr. 1
LUPTA INIMELOR ÎNTUNECATE

V.1.0
V.1.0

Traducerea de Patty Marinescu

Editura IMPRIMĂRIA BUCUREŞTI

Romanul „Răscoala pieilor roşii*” pe care îi prezentăm cu începere de la acest număr este una din cele mai interesante scrieri ale marelui autor francez Gustave Aimard.*

Bun cunoscător al Vestului sălbatec al Americii, Gustave Aimard a scris cele mai frumoase aventuri ale Indienilor piei roşii, într-o formă literară excepţională.

Antihanuel, *eroul lui Gustave Aimard este un nou* Winnetou, *mai dinamic însă, mai curajos şi mai îndrăgostit de viaţă.*

Urmăriţi, regulat, „Răscoala pieilor roşii”, *care este cel mal bun roman al genului şi este dotat cu numeroase premii de valoare.*

CAP. I

Un şaparal

În timpul călătoriei mele prin America întâmplarea, sau mai bine spus steaua mea cea bună, făcu să cunosc pe un renumit vânător.

Iată prin ce ciudată Întâmplare, Dumnezeu ne puse faţă în faţă.

Spre sfârşitul lunei Iulie 1855, părăsisem Galveston – de ale cărui friguri mi-era teamă, deoarece erau mortale pentru europeni – cu planul de a vizita partea nord vestică a Texasului, pe care n-o cunoşteam încă.

Un proverb spaniol spune: „mas valeander solo que mal acompanado – mai bine singur, decât cu un tovarăş prost”.

Ca mai toate proverbele şi acesta are un grăunte de adevăr, mai ales în America, unde eşti expus, în fiecare clipa să întâlneşti puşlamale de toate culorile, care, graţie înfăţişării lor simpatice, te farmecă, Îţi câştigă încrederea, pentru ca la primul prilej să te fure sau să te ucidă, fără pic de remuşcări.

Cum nu vedeam pe nimeni în jurul meu care să-mi inspire atâta simpatie ca să-l iau cu mine, o luai la drum, singur singurel, îmbrăcat în costumul pitoresc al ţării şi înarmat până-n dinţi. Calul meu era un armăsar pe jumătate sălbatec. Mă costase vreo 25 de piaştri, o sumă enormă pentru acea regiune în care caii nu valorează mai nimic.

Viaţa asta nomadă, îmi plăcea grozav: uneori mă opream într-o *tolderia,* alteori campam în pustiu, gonind fiarele ce mă adulmecau.

Străbătui astfel Fredericksburg, Llano Braunfe’s şi după ce părăsi Castroville, mă îndreptai spre Quihi.

Ca mai toate satele hispano-americane Castroville e o mizerabilă adunătură de cocioabe. Pe uliţele lui, iarba creşte, aşa, ca pe câmp, în libertate, adăpostind sumedenie de furnici şi

târâtoare – şi chiar iepuraşi care se împiedică de picioarele trecătorilor.

La Galveston căpătasem o scrisoare pentru un locuitor din Castroville. Destinatarul, încântat de sosirea unui străin, care-l putea aduce, desigur, noutăţi de care el era lipsit de multa vreme, îmi făcu o primire foarte prietenească, neştiind apoi, ce sa mai facă, ca să ma reţină acolo.

Văzând că toate încercările lui de a ma reţine sunt zadarnice, îmi dădu voie – însfârşit – să plec.

— Adio deci, îmi spuse el strângându-mi mâna. Dumnezeu săţi ajute, căci drumul pe care-l iei e foarte primejdios. Băştinaşii – Indios Bravos – s-au răsculat şi ucid fără mila pe albii care le cad în gheare. Baga de seama!

— Bah! Indienii şi cu mine suntem prieteni vechi, aşa ca nu mi-e teamă de ceva din partea lor.

Gazda îmi făcu un ultim semn de adio şi eu plecai.

Era destul de târziu. Îmi zori calul, deoarece voiam să străbat, înainte de căderea nopţii, un şaparal de vreo 2 kilometri lungime, de care gazda mea îmi spusese să mă feresc. Locul acesta avea un aspect sinistru. Singura lui vegetaţie o forma meschita, acacia şi cactuşii. Ici colo, oase albite şi cruci împlântate în pământ, arătau locurile unde fusese înfăptuite câteva omoruri.

De partea cealaltă se întindea o câmpie foarte mare, numită Leona – Leoaica – populată de animale de toate felurile. Scopul meu era să ajung cât mai repede în această câmpie, dar mai întâi trebuia să străbat şaparalul.

După ce mă asigurai că armele îmi funcţionează aşa cum trebuie, aruncai o privire împrejur şi neobservând nimic suspect mă îndreptai spre şaparal, gata fiind să-mi vând pielea cât mai scump posibil.

Soarele apunea. Cum în această regiune nu există amurg, curând trebuia să mă învăluie întunecimea nopţii.

Străbătusem de acum două treimi din şaparal şi nădăjduiam să ajung viu şi nevătămat în câmpie, când deodată, calul făcu un salt într-o parte, nechezând cu putere.

Cu mare greutate izbuti să rămân în şea, apoi încercai să-mi stăpânesc calul, care părea înspăimântat.

Aproape îndată descoperi motivele acestei spaime.

O sudoare rece începu să-mi şiroiască pe obraz şi un fior de groază mă scutură la îngrozitorul spectacol ce se oferea privirilor mele.

La zece paşi depărtare de mine se vedeau vreo 5 cadavre printre care acela al unei fete de vreo 14 ani.

Erau albi. Luptaseră desigur până la moarte: trupurile lor erau literalmente acoperite de răni, iar piepturile le erau străbătute, dintr-o parte în alta, de săgeţi lunguieţe, zugrăvite cu roşu.

Victimele fuseseră scalpate.

Fetei i se scosese inima.

Indienii trecuseră pe acolo. Forma şi culoarea săgeţilor îi trăda pe apaşi, cei mal cruzi jefuitori al pustiului.

Împrejurul morţilor descoperi sfărâmături de căruţe şi mobile.

Nenorociţi, ucişi cu atâta barbarie, erau desigur nişte emigranţi ce se îndreptau spre Castroville.

În văzduh, vulturii şi urubii, atraşi de mirosul sângelui, zburau pe deasupra cadavrelor, scoţând lugubre strigăte de bucurie, iar din adâncimile şaparalului lupii şi jaguarii îşi trimiteau mârâitul lor ameninţător.

Fără îndoială că emigranţii fuseseră surprinşi de apaşi în timpul unei opriri. Un foc, lângă care se vedea o grămadă de lemne uscate, continua, încă, să ardă.

— Nu, îmi spusei, nu i pot lăsa pe aceşti creştini fără mormânt, căci altfel ar cădea pradă fiarelor sălbaticei. Descălcai, dădui calului sacul cu ovăz şi aruncai câteva braţe de lemne deasupra focului, care îndată repezi spre ceruri o puternici coloană de flăcări şi fum.

Printre obiectele dispreţuite de indieni – deoarece n-aveau nici o valoare pentru ei – erau şi câteva sape, hârleţe şi lopeţi, aşa că, după ce mă asigurai că nu mă ameninţă nici o primejdie, începui să sap o groapă.

Noaptea venise şi odată cu venirea ei, dispărură, ca prin farmec, toate temerile mele.

Singur în acest loc sinistru, lângă aceste cadavre groaznic mutilate, supravegheat fără îndoială de ochii nevăzuţi ai fiarelor şi de indienii care mă spionau în umbra, nu ştiu ce influenţă neînţeleasă mă susţinea dându-mi puterea sa-mi desăvârşesc greaua şi sfânta misiune ce mi-o impusesem.

Ma găseam în prada unei visătoare melancolii. Ma gândeam la aceşti sărmani oameni, plecaţi de departe ca să găsească în Noul Continent puţina mulţumire sufletească pe care le-o refuza patria lor şi care, de abia debarcaţi, căzuseră sub loviturile unor duşmani fioroşi; în patrie îşi lăsaseră prieteni, părinţi poate, pentru care soarta lor va rămâne un mister.

În mai puţin de trei sferturi de oră, săpasem o groapă destul de mare, ca să încapă în ea cele 5 cadavre.

După ce scosei săgeţile cu care fuseseră străpunşi albii, întinsei cele 5 cadavre în fundul gropii, apoi aruncai ţărâna pe deasupra. După ce groapa se umplu complet, adunai câteva pietre mari, pe care le îngrămădi deasupra, pentru a împiedica fiarele sălbatece să profaneze morţii.

Când, după o scurtă rugăciune ridicai capul, scosei un strigăt de surpriză şi groază, iar mâinile mele alergară, repede, spre revolvere.

Fără ca cel mai mic zgomot să mă fi putut face să bănui sosirea lui neprevăzută, la câţiva paşi de mine, un om, sprijinit în armă, mă privea nestânjenit.

Doi câini minunaţi din rasa Terra Nova se culcaseră la picioarele lui.

La gestul meu, necunoscutul îmi surâse blajin şi întinzându-mi mâna, pe deasupra mormântului, îmi spuse:

— Nu-ţi fie teamă, sunt un prieten. D-ta i-ai îngropat, eu i-am răzbunat. Ucigaşii lor sunt toţi morţii.

Strânsei în tăcere mâna necunoscutului. Aşa devenirăm prieteni – şi mai suntem încă!

Peste câteva minute mâncam cu poftă, aşezaţi lângă foc, în timp ce câinii veghi la siguranţa noastră.

Necunoscutul, era un om de vreo 45 de ani, deşi părea numai de 32. Totul arăta în el o putere şi o dibăcie fără seamăn.

Purta costumul pitoresc al vânătorilor, iar pe cap avea o căciuliţă din piele de castor, a cărei coadă îi cădea între umeri.

Necunoscutul îmi reamintea de rasa aceia curajoasă de aventurieri, care străbătuseră America în toate direcţiile.

Fizionomia sa, plină de sinceritate, gesturile sale prieteneşti, totul, dar absolut totul te făcea să-l simpatizezi din prima clipă.

Cunoştea Lumea Nouă, aşa cum îţi cunoşti d-ta, cititorule, buzunarul; trăia de peste 20 de ani în fundul pădurilor şi făcea excursiuni îndepărtate şi primejdioase, pe la mai toate triburile indiene.

De multe ori – deşi şi eu cunoşteam obiceiurile Pieilor Roşii, deşi mi-am petrecut aproape toată viaţa în pustiu, simţeam totuşi cum mă cutremur atunci când el îmi povestea câte una din aventurile lui.

Adeseori, fumându-şi calumetul său indian, îmi istorisea câte o poveste ciudată şi auzind-o, de multe ori simţeam cum mi se

face părul măciucă.

Astăzi vă voi istorisi povestea vieţii lui şi motivele care l-au împins ca să devină, după mulţi ani, Buffalo Bill, unul din eroii Vestului sălbatec… unul din eroii naţionali ai Americii.

CAP. 2

Fraţii de lapte

La 11 Decembrie 1834, la orele 11 seara un om de 25 de ani, cu trăsăturile fine şi distinse, cu maniere aristocratice şedea într-un fotoliu şi privea la ultimele pâlpâiri ale focului din cămin.

Acest personaj era contele Maxim Eduard Louis de Prebois-Crance.

Din când în când ochii săi se îndreptau cu înfrigurare spre cadranul unei minunate pendule Louis XV, în timp ce cu mâna stângă, mângâia urechile unui minunat câine de Tera Nova culcat lângă el.

Afară, ploaia biciuia geamurile cu violenţă şi vântul plângea cu murmure misterioase, dispunând sufletul spre melancolie.

Pendula bătu ora 11 şi jumătate.

Contele tresări, îşi trecu alba sa mâna peste frunte şi spuse cu o voce surdă:

— Nu va veni!

Deodată câinele, care până atunci stătuse nemişcat, se ridică dintr-un salt şi se repezi spre uşă, dând din coadă cu bucurie.

Uşa se deschise şi un om apăru în prag.

— Însfârşit, strigă contele mergând spre acesta; mi-era teamă că şi tu m-ai uitat.

— Nu te înţeleg, frate; nădăjduiesc însă c-o să mă lămureşti.

Şi trăgând un fotoliu spre cămin, se aşeză în faţa contelui, care-şi reluase locul.

Câinele se culcă între ei.

Noul venit era un om de vreo 26 de ani slab şi bine proporţionat; ochit săi albaştri scânteiau de inteligenţă şi aveau o expresie de bravură, blândeţe şi sinceritate, care îi mergea direct la inimă.

Era îmbrăcat în haine militare, într-o mândră uniformă de ofiţer de spahii; Crucea Legiunei de Onoare îi scânteia pe piept.

— A durat mult până ce ai catadicsit să vi-ncoa! spuse contele.

— Haide, lasă prostiile şi spune-mi mai bine despre ce e vorba? O femeie de răpit, sau vreun duel? Haide, vorbeşte!

— N-o să poţi ghici, răspunse contele cu amărăciune.

— Atunci despre ce e vorba?

— Vreau să-mi zbor creierii.

Tânărul pronunţ aceasta frază cu o voce atât de hotărâtă, încât militarul tresări.

— Mă crezi nebun, nu-i aşa? continuă contele ghicind gândurile prietenului său. Nu, nu sunt nebun, Valentin, numai că sunt în fundul unei prăpăstii din care nu mă poate scoate decât moartea sau infamia! Prefer moartea!

Militarul nu răspunse. Cu un gest energic aruncă fotoliul cât colo şi începu să străbată camera în lung şi-n lat.

Urmă o lungă tăcere.

Afară furtuna îşi dublă mânia.

— Cred că ai un motiv destul de serios, dacă ai luat o asemenea hotărâre, spuse Valentin, însfârşit, după ce luă din nou loc în fotoliu. În baza prieteniei ce există între noi, pretind să-mi povesteşti totul cu amănunţime. Sunt fratele tău de lapte, Louis şi am crescut împreună. Prea mult ne-am contopit, unul cu altul, ca să-mi refuzi cererea.

— La ce bun? Durerile mele sunt dintre acelea pe care numai individul care le suportă, le pricepe.

— Nu-i motiv, răspunse celalalt, aspru. Necazurile pe care nu vrei să le mărturiseşti, sunt dintre acelea care te fac şi roşeşti.

— Valentin, nu-mi vorbi aşa.

— Atunci de ce m-ai chemat? Vrei să te aplaud pentru că ai de gând să te sinucizi? Adio deci, nu mai am ce căuta aici. Voi ăştia – domnii – care nu aveţi altă osteneală decât acela de a vă naşte pentru a huzuri apoi în bine, la primul ghimpe pe care ursita vi-l aruncă în patul fericirii voastre, va credeţi pierduţi şi nu găsiţi scăparea decât în suprema laşitate: sinuciderea!

— Valentin! strigă contele supărat.

— Da, laşitate am spus! Omul n-are voe să se sinucidă, tot aşa precum nici soldatul n-are voe să-şi părăsească postul. Necazurile tale le cunosc eu!

— Şti? întrebă contele uimit.

— Totul!… Ascultă ce vreau să-ţi spun şi apoi n-ai decât să te sinucizi, dacă aşa ţi-e pofta!… Luptător prea slab ca să poţi susţine o luptă, te-ai predat fără apărare fiarelor fioroase ale

acestui circ teribil numit Paris... şi ai sucombat. Află însă că moartea te va dezonora şi mai mult.

— Valentin cum îţi îngădui oare sa-mi vorbeşti astfel?

— O fac pentru că îţi sunt prieten şi pentru că m-ai chemat aici. Două cauze te-au adus la hotărârea ta. Prima e dragostea pentru o femeie, o creola cara s-a jucat cu inima ta, aşa precum se joaca pantera cu victimele sale.

Tânărul nu răspunse. Sta cu capul sprijinit în mâini ei părea că nu aude dojenile prietenului sau.

— Atunci când ai irosit averea pe care ţi-a lăsat-o tatăl tău, femeia asta a plecat aşa precum venise, fericita de răul pe care ţi l-a făcut. Ceea ce te face să-ţi doreşti moartea nu este pierderea averii, ci neputinţa de a o urma pe aceasta femeie, singura cauză a necazurilor tale.

— Da, e adevărat... Nu vreau avere... pe femeia asta o vreau... o iubesc... aş răsturna o lume ca s-o pot cuceri!

Valentin îl privi cu tristeţe. Deodată privirea sa se ilumină: puse mâna pe umărul contelui şi îi spuse:

— O iubeşti atât de mult?

— Odată ce vreau că mă omor din cauza ei!

— Mi-ai apus mai adineauri că pentru a o cuceri ai răsturna o lume?

— Da.

— Ei bine, eu pot să fac s-o găseşti.

— Tu?

— Da.

— Eşti nebun. A plecat. Cine ştie prin ce colţ pierdut al Americii se află acum.

— Ei şi?

— Dar sunt şi ruinat.

— Cu atât mai bine!

— Valentin, nu-ţi mai bate joc de mine.

— Nu trebuie să-ti pierzi curajul.

— E cu neputinţa.

— Nimic nu e cu neputinţă. Cuvântul acesta a fost inventat de laşi şi neputincioşi. Nu numai că-ţi voi reda femeia pe care o iubeşti, dar chiar, îmi va fi teama că n-o s-o mai vrei tu. Pentru asta îţi cer, doar, doi ani.

— De ce atât?

Valentin începu să râdă.

— Adineauri voiai să mori şi acum nu mai poţi aştepta doi anii

Dar fi liniştit, frate! Dacă în cel mult doi ani de zile, nu-mi voi ţine făgăduiala, atunci…

— Atunci?

— Nu vel fi singurul care se sinucide.

Valentin părea transfigurat; ochii lui aruncau sclipiri ciudate. Contele se declară învins.

— Accept, spuse el, strângând mâna lui Valentin.

— Acum eşti al meu.

— Şi ce ai de gând sa faci?

— Ascultă-mă cu atenţie, răspunse Valentin, care se laşa să cadă într-un fotoliu.

Pendula sună miezul nopţii.

Tinerii ascultară, tăcuţi, zgomotul celor 12 bătăi care răsunau la intervale regulate, apoi, când se stinse ecoul ultimei lovituri, Valentin îşi aprinse o ţigară şi se adresă lui Louis.

— Ascultă!

CAP. 3

Hotărârea

— Te ascult.

— Existenţa ta de gentilom se sfârşeşte astăzi, 1 Ianuarie 1835. De acum încolo începe pentru tine o viaţă de luptă şi privaţii. Doar astfel vei deveni un om cu adevărat.

Contele îi aruncă o privire întrebătoare.

— Înainte de a te lămuri, lasă-mă să-ţi istorisesc propria ta poveste.

— O cunosc.

— Poate, dar totuşi voi vorbi: daca greşesc, să mă îndrepţi tu.

— Treaba ta. Fă ce pofteşti.

Valentin mângâia capul câinelui şi începu:

— Povestea ta e aproape la fel cu a acelora de-o teapă cu tine. Strămoşii tăi, coborâtori ai vechilor cruciaţi, ţi-au lăsat un titlu frumos şi o rentă de 40.000 de livre. Necunoscând valoarea aurului, ai cheltuit fără socoteală; numai că într-o zi, atunci când te aşteptai mai puţin, spectrul ruinei ţi s-a prezentat înaintea ochilor; ai întrevăzut mizeria, vreau să spun munca şi dând îndărăt n-ai văzut scăparea decât în moarte.

— E adevărat, tu uiţi însă că înainte de a lua această hotărâre, am avut grijă să-mi orânduiesc socotelile, plătindu-mi creditorii. Puteam deci să fac orice, căci eram stăpân pe viaţa mea.

— Ba nu. Ca gentilom n-ai putut să pricepi asta. Viaţa ta nu-i a ta; aparţine Domnului, care ţi-a împrumutat-o. De aceea e scurtă. Orice om care-şi bate joc de toate cele ce aparţin Domnului, comite un furt către marea familie omenească.

— Termina odată cu predicile..

— Frate, nu vorbi aşa. O sa-ţi pară rău de cuvintele astea. Dar să lăsam. Ce ţi-a mai rămas?

— O nimica toată.

— Totuşi?

— Eh! Vreo 40.000 de franci, care s-ar putea urca la vreo 60.000 socotind şi lucrurile de pe aici.

Valentin sări în sus.

— 60.000 de franci şi voiai să te omori, nenorocitule? Câţi oameni sărmani nu s-ar socoti bogaţi cu o astfel de sumă? Cu banii ăştia, însă, îţi vei regăsi iubita.

— Cum asta?

— Vei afla îndată. Cum o cheamă?

— Dona Rosario del Văile.

— Şi a plecat spre America?

— De 10 zile; trebuie însă să-ţi mărturisesc că Dona Rosario e o fată nobilă şi dulce care niciodată n-a luat în serios complimentele ce-i făceam.

— Atunci cum se face că ţi-ai cheltuit toată averea?

— Citeşte asta şi o să înţelegi.

Valentin respinse hârtia ce i-o întindea contele.

— Ai jucat la bursă, vad eu, porumbelule şi te-au jumulit escrocii! Ei bine. Acum e vorba să-ţi iei revanşa!

— Asta şi vreau.

— Mama mea ne-a acceptat pe amândoi: înaintea lui Dumnezeu suntem fraţi! Voi face deci un om din tine! Curaj, Louis, de acum înainte vom lupta împreună! Tu vei fi capul care conduce şi eu braţul care execută şi fi sigur, frate, că va veni ziua când succesul va încorona munca noastră!

— Îţi înţeleg devotamentul şi ţi-l accept. Mi-e teama însă că toată strădania noastră va fi zadarnică. Trebuie să ai noroc în viaţă!

— Norocul e mângâierea proştilor: omul care ştie ce vrea, ştie să-i şi poruncească.

— Dar, însfârşit, ce ai de gând să faci?

— Femeia pe care o iubeşti e în America?

— Ţi-am spus-o de mai multe ori.

— Ei bine, plecam şi *noi* acolo.

— Dar nu ştiu în care parte a Americi locuieşte.

— Fără importanţă. America e ţara aurului, patria aventurilor. Căutând-o, îţi vei reface averea. Şti oare unde s-a născut?

— E chiliana.

— Atunci o vom găsi în Chili.

Louis îşi privi fratele cu oarecare admirare.

— Cum, ai de gând să faci asta pentru mine?

— Fără şovăială.

— Părăseşti cariera militară în care ai putea găsi atâtea şanse?
— De azi dimineaţă nu mai sunt militar; mi-am găsit un înlocuitor.
— E cu neputinţă!
— Şi totuşi aşa el
— Şi ce va spune mama ta?
— Îi vom lăsa câteva mii de franci care-l vor acoperi traiul până la înapoierea noastră.
— Nu pot să accept un asemenea sacrificiu: onoarea mă împiedică!
— Nu mă poţi refuza – când astfel, îmi îndeplinesc o sfântă datorie.
— Nu înţeleg.
— La ce bun să te lămuresc?
— Vreau totuşi!
— Fie! Când tata muri, lăsându-ne, pe mama şi pe mine în cea mai neagră mizerie, am fi putut recurge la ajutorul tatălui tău dar mama nu fu de acord.
— Rău a făcut.
— Într-o bună zi, pe când într-o piaţă făceam pe înghiţitorul de săbii – căci ca să trăiesc m-am făcut actor de bâlci – mă găsi faţă în faţă cu un ofiţer, care, văzându-mă, începu să plângă. Louis, acest om era tatăl tău. El o ajută pe mama, iar eu mă înrolai în regimentul său. În timpul expediţiei noastre contra beiului din Constantina, el primi un glonte drept în piept şi muri în braţele mele. Înainte de a muri i-am făgăduit că voi veghia asupra ta. Astăzi a venit ora când trebuie să-mi respect făgăduiala şi nici o putere din lume nu mă poate împiedeca.
Louis îl îmbrăţişa cu lacrimi în ochi.
— Când plecăm, frate?
— Vrei, aşa dar, să începi o viaţă nouă?
— Da, răspunse Louis, hotărât.
— Laşi vreo părere de rău în urma ta?
— Nici una.
— Eşti gata la orice?
— Da.
— Bine, dar. Aventura poate începe!

*

În ziua de 2 Februarie 1835 un vas al companiei transatlantice părăsea portul Havre, îndreptându-se spre Valparaiso.

Printre pasageri se găsea Contele de Prebois-Crance, Valentin Guillois şi Cesar, câinele lor credincios, singurul prieten care nu voise să se despartă de ei.

Pe mal, o femeie de vreo 60 de ani, cu faţa scăldată în lacrimi, urmări vasul până ce acesta dispăru la orizont.

Era mama lui Valentin.

CAP. 4

Execuţia

În anul 1450, în Chili năvăli prinţul Sinchiroca, mai târziu Inca, care puse stăpânire pe valea Mapocho, numită atunci Promocaces, adică „Locul dansurilor şi desfătărilor”.

Cu toate acestea, din cauza împotrivirii armate a Promocianilor, guvernul peruvian nu putu niciodată să se stabilească solid în ţară.

Cuceritorul spaniol, don Pedro de Valdivia întemeie la 14 Februarie 1541, oraşul Santiago, într-o încântătoare poziţie a lui Rio Mapocho, mărginit de Rio Purahuel şi Muntele El Pardo, care are o înălţime de peste 4000 de picioare.

Santiago, care deveni mai târziu capitala statului Chili, este unul din cele mai frumoase oraşe ale Americii spaniole. Străzile sale sunt largi şi stropite de Aceguias, nişte pârâiaşe de apă limpede; casele sale, care nu au mai mult decât un etaj, sunt mari şi bine aerisite.

Oraşul posedă un mare număr de monumente din care cele mai remarcabile sunt: Podul de Piatră cu cele 5 arcuri, aruncat asupra lui Rio Mapocho şi Jajamarul, sau spintecătorul de ape, format din două ziduri, ale căror interioare sunt pline de pământ. Acest „spintecător” apară pe locuitori de inundaţii.

Munţii Cordilieri, deşi sunt la o depărtare de vreo 80 de km. De oraş, oferă Santiagoului un aspect măreţ şi impunător.

În ziua de 5 Mai 1835, la orele 10 seara, o căldură înăbuşitoare apăsa asupra oraşului: pe cer nu se vedea nici urmă de nor.

Mulţime de oameni se îngrămădeau la ferestrele şi balcoanele caselor; toţi păreau serioşi şi gravi. Ochii tuturor erau scăldaţi în lacrimi. Pe drumuri şi şosele, grupuri numeroase discutau cu însufleţire, dar cu vocea scăzuta. În fiecare clipă ofiţeri de ordonanţă ieşeau din palatul guvernamentali repezindu-se în galopul cel mai mare, în direcţii diferite. Detaşamentele militare

îşi părăseau cazărmile, îndreptându-se, în sunetul tobelor, spre Placa Mayor, unde se aşezau în ordine de bătaie.

Placa Mayor avea în acea seară, un aspect neobişnuit.

Toată lumea era în aşteptarea unui mare eveniment, dar din toată mulţimea asta nu se auzea nici un strigăt, nici un zgomot. Ceasornicul catedralei sună ora 10. Deodată se auziră câteva porunci scurte, militare şi mulţimea, împrăştiată în toate direcţiile, cu lovituri de paturi de armă şi înjurături, se împărţi în două părţi egale, lăsând un gol mare în mijlocul pieţei.

Se auziră apoi cântece religioase şi pe piaţă apăru o lungă procesiune de călugări. Aceşti călugări aparţineau ordinului fraţilor Iertării. În mijlocul lor zece penitenţi duceau pe umeri, fiecare, câte un sicriu, gol.

Venea apoi un escadron de cavalerie, precedând un batalion de miliţieni, în mijlocul cărora 10 oameni cu capul gol şi cu braţele legate la spate erau conduşi – călare pe câte un măgar – spre locul execuţiei. Aceasta lugubră procesiune era închisa printr-un detaşament de *lanceros*.

Procesiunea se opri şi condamnaţii rămaseră singuri în locul ce li se rezervase.

Aceşti oameni erau nişte patrioţi care încercaseră să răstoarne guvernul, pentru a-l înlocui cu un altul, ale cărui baze, mai înţelegătoare, erau menite să asigure bunul trai al naţiunii.

Condamnaţii descălecară, apoi îngenunchează spre a se spovedi călugărilor Iertării, în timp ce un pluton de 50 de soldaţi luau poziţie ceva mai departe.

Când sfârşiră spovedania, se sculară în picioare, ţinându-se toţi de mână şi formară o singură linie în fata soldaţilor.

Cu tot numărul considerabil de trupe, în popor domnea totuşi o fierbere surdă. Ameninţări, blesteme şi înjurături zburau în fiecare clipă.

Generalul Bustamente, care, liniştit şi nemişcat, prezida această lugubră ceremonie surâse cu dispreţ – ridica sabia deasupra capului şi porunci o schimbare a frontului, care fu executată cu o repeziciune de fulger.

Trupele făcură faţă mulţimii, din toate direcţiile: armele lor se îndreptară ameninţătoare, spre balcoane şi ferestrele la care se îngrămădea lumea. În piaţă se făcu o linişte de moarte şi conjuraţii ascultară în tăcere sentinţa de condamnare la moarte. Când grefierul, care tremura din toate mădularele îşi sfârşi lectura, conspiratorii strigară, într-un singur glas şi-un singur

suflet:

— Trăiască Patria! Trăiască Libertatea.

Generalul făcu un semn, tobele acoperiră vocile condamnaţilor, zeci de împuşcături răsunară şi cei 10 martiri căzură la pământ.

Trupele defilară înaintea cadavrelor întinse la pământ, apoi fiecare detaşament se îndreptă spre cazarma respectivă.

Nici un zgomot nu veni să tulbure tăcerea solemnă ce domnea asupra întinsei Placa Mayor. Deodată, un adânc suspin se auzi din grămada de cadavre şi un cap galben desfigurat de sângele şi noroiul ce-l umplea, apăru printre trupurile căsăpite. Victima, care supravieţuia ca prin minune acestei sângeroase hecatombe, arunca o privire în jurul ei şi trecându-şi mâna pe fruntea scăldată în sudoare, suspină:

— Doamne, dă-mi putere sa mă pot răzbuna!

Atunci, cu un curaj de necrezut, acest om, prea slab din cauza sângelui pierdut şi al aceluia pe care-l pierdea încă, începu să se târască pe mâini şi pe genunchi, lăsând îndărătul sau o urmă sângerândă. Nu făcuse decât vreo 20 de metri, când deodată dintr-o stradă lăturalnică apărură doi oameni.

— Sunt pierdut, murmură nenorocitul, leşinând.

Cei doi necunoscuţi, îi examinară cu grijă.

— Trăieşte, făcu unul din ei, cu convingere.

CAP. 5

Traversarea

De la Havre la Chili, drumul e lung.

Contele de Prebois-Crance şi Valentin cunoscură şi ei din primele zile, plictiselile vieţii de bord. Spre a lupta contra acestei plictiseli, contele care vorbea perfect spanioleşte, dădea de două ori pe zi, dimineaţa şi seara, lecţii de spaniola fratelui său de lapte, care profită atât de bine, încât după doua luni de studii putea să întreţină o convorbire în această limbă. În ultimele săptămâni ale traversări, cei doi tineri nu mai vorbeau decât în spaniolă.

Uneori devenea şi Valentin profesor făcând cu Louis exerciţii de gimnastică şi de fel de fel de lupte corporale.

*

Valparaiso – Valea Paradisului – e numit astfel probabil prin antifrază, deoarece este oraşul cel mai murdar, cel mai urât al Americii spaniole, nefiind altceva decât o etapă pentru străinii care se duc, în scopuri comerciale, spre Chili.

Cei doi tineri se opriră aici numai pentru a se echipa după moda ţării, apoi armaţi fiecare cu câte o pereche de pistoale cu ţeava dublă, cu o carabina şi cu un pumnal, părăsiră portul, îndreptându-se călare spre Santiago, în ajunul zilei când trebuia să albe loc execuţia de care am vorbit în capitolul nostru trecut.

Vremea era minunata.

— Ah! făcu Valentin, ce bine-i ca mai respiram aerul de mare, caramba! Iată-ne însfârşit, în aceasta Americă atât de lăudată! Acum e vorba să secerăm aurul.

— Şi Dona Rosario? întrebă contele, melancolic.

— O vom regăsi în cel mult opt zile.

Cap. 6

Linda[1]

Noaptea era întunecoasa.

Nici o stea nu strălucea pe cer; erau întunecoase.

După mult umblet, doi necunoscuţi, ducând pe umeri o povară ciudata, se opriră în strada El Mercado, una din cele mai retrase şi mai strimte artere de circulaţie ale oraşului.

La zgomotul paşilor lor, se deschise o poartă şi pe prag apăru o femeie îmbrăcată în alb. Cei doi oameni se opriră şi unul din ei scoase din buzunar un fitil pe care încercă să-l aprindă cu ajutorul cremenei şi amnarului.

La acest semnal, femeia stinse candela ce o avea în mână spunând, ca şi cum şi-ar ti vorbit sieşi:

— *Dios proteje a Chile* (Dumnezeu sa ocrotească Chile).

— *Dios la ha protejido.* (Dumnezeu l-a ocrotit), răspunse omul cu amnarul.

Femeia scoase un strigăt de bucurie.

— Veniţi, veniţi! spuse ea cu vocea jumătate. Trăieşte?

— Da.

Călăuziţi de femeie, cei doi dispărură în lăuntrul casei şi intrară într-un mic salon, ale cărei ferestre dădeau spre grădină. După ce-şi depuseră povara pe un pat, se retraseră fără a pronunţa un singur cuvânt.

Numărul viitor din „*Răscoala pieilor roşii*” va fi intitulat:

ÎN GHEARELE CONSPIRATORILOR

---

[1] Acest cuvânt care n-are traducere în româneşte, în limba spaniola înseamnă cea mai înalta expresie a frumuseţii fizice, la femei.

Cuprins

Editura „IMPRIMERIA BUCUREȘTI" Cobălcescu 29